

EDEBİYAT

AHMED LUTFÎ
TEKFURDAGÎ

تذکرہ اشعار

TEZKİRE-İ ŞU'ARÂ

Hazırlayanlar
Bilal Alpaydın - Müslüm Yılmaz

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2021, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 182

Edebiyat: 82

ISBN 978-625-7471-18-3

Sertifika No: 52315

Birinci Baskı: İstanbul, 2021

Yazar: Ahmed Lutfi Tekfurdağı

Hazırlayanlar: Bilal Alpaydın, Müslüm Yılmaz

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Dizi Editörü: Furkan Öztürk

Kitap Editörü: Fatih Odunkıran

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Kapak Hat: Mahmut Şahin

Baskı/Cilt:

Birlik Ozalit

(Sertifika No: 20179)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Ahmed Lutfi Tekfurdağı

Tezkire-i Şu'arâ

Hazırlayanlar: Bilal Alpaydın ; Müslüm Yılmaz

İstanbul : DBY Yayınları, 2021.

180 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 182)

ISBN 978-625-7471-18-3

1- Edebiyat 2- Tezkire

İçindekiler

Ön Söz..... 9

Ahmed Lutfi'nin Hayatı, Ailesi, Mesleği, Eserleri

Hayatı..... 11

Ailesi..... 13

Mesleği..... 23

Eserleri..... 24

1. Dîvân 24

2. Tezkire-i Şu'arâ..... 25

Tezkire-i Şu'arâ

Edîb..... 35

Emîn 37

Bezmî 38

Ca'fer Efendi..... 41

Hasîb..... 43

Hüsni 47

Hasan Aga.....	56
Halil Efendi.....	58
Dervîş Ahmed Efendi.....	60
Zihnî.....	62
Remzî.....	75
Rızâyî.....	78
Rüşdî.....	84
Seyyid.....	89
Sırrî.....	92
Şehrî.....	97
Fehmî.....	110
Mahvî.....	114
Nahlî.....	116
Nehrî.....	124
Kaynakça	127
Dizin	129
Tıpkıbasım	180-137

Ön Söz

Dostlara gönderilen varaka, parmağa bağlanan iplik, bir maksadı hatırlamaya vesile olan şey, anmak, hatırlamak anlamlarındaki tezkire sözcüğü (çoğulu tezâkir) edebî bir terim olarak özellikle klasik Türk edebiyatı şâirlerinin biyografilerinin yer aldığı temel kaynaklar olarak ön plana çıkmaktadır. Türk edebiyatında ilk defa XV. asırda Çağatay sahasında (Ali Şîr Nevâî – Mecâlisü'n-nefâ'is) ve XVI. asırda Anadolu sahası Türk edebiyatında (Şehî Beg – Heşt Behişt) görülen tezkire, biyografi yazma geleneği dönem dönem tertip hususiyetleri bakımından farklılıklar arz etse de XXI. asra kadar kesintisiz olarak devam etmiştir. Kimi tezkirelerde şâirin hayatı hakkında verilen bilgiler, detaylar daha baskınken kimi tezkirelerde şâirlerin şiirlerinden örneklerin daha yoğun bir şekilde (antoloji mahiyetinde) bu eserlerde yer aldığı görülür. Tezkireler genel itibariyle yazıldığı dönemdeki şâirleri kapsamına rağmen bazen de belli zümreleri (Mevlevî şâirlerin biyografilerinin yer aldığı Esrâr Dede'nin Tezkire-i Şuarâ-yı Mevleviyye'si yahut Enderunlu Mehmed Âkîf'in Enderunlu şâirlerin biyografilerini anlattığı Mir'ât-ı Şi'r'i vs.), belli yörelerde yetişen şâirleri (Ali Emîrî Efendi'nin Tezkire-i Şuarâ-yı Âmid, İşkodra Şâirleri vs.) konu edinebilmektedir.

Yayına hazırladığımız Tezkire-i Şu'arâ, Tekfurdağlı Ahmed Lutfî'nin Tekirdağlı yirmi şâirin biyografisini kaleme aldığı hacmen küçük olmasına rağmen bazı şâirler için tek kaynak olması yönüyle edebiyat tarihi açısından büyük bir öneme sahip olan bir eserdir. Ahmed Lutfî'nin tezkiresine konu edildiği şâirlerin birçoğuyla görüşmesi hatta bazılarının akrabası olması onun verdiği bilgilerin ehemmiyetini, doğruluğunu daha da arttırmaktadır.

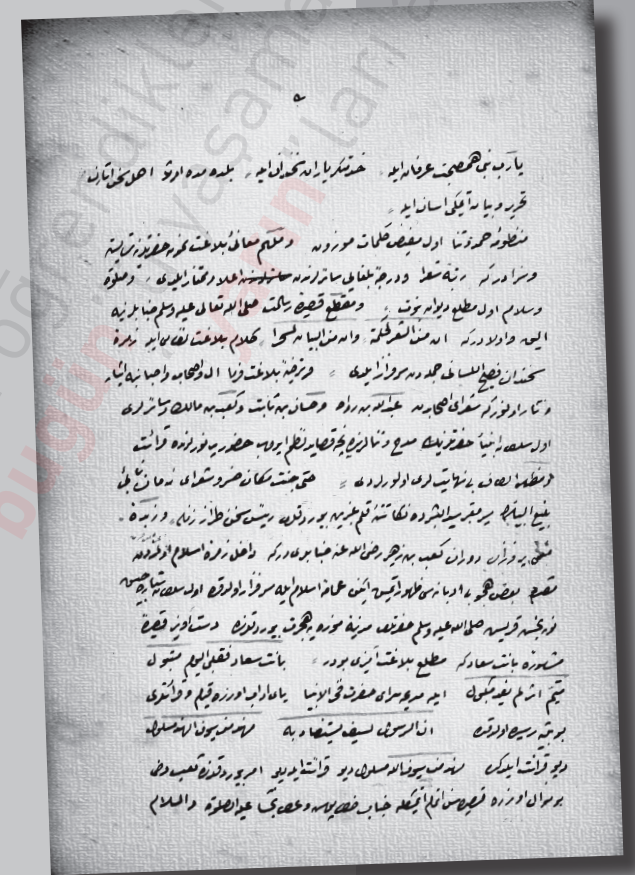
Daha önce herhangi bir neşri yapılmayan bu çalışma, hâlihâzırda elde edebildiğimiz Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde yer alan yazma nüsha üzerine inşa edilmiştir. Nail Tuman'ın Tuhfe-i Nâilî'sinde hayatı hakkında pek bilgi bulunmadığı belirtilmesine rağmen tezkire müellifi Tekfurdağlı Ahmed Lutfî'nin hayatı, ailesi, mesleği kaynaklardan ve özellikle İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde yer alan iki yazma Divan'ından hareketle detaylı bir şekilde ilk defa bu neşirde oluşturulmuştur. Daha sonra müellifin eserlerinden Divan ve Tezkire-i Şu'arâ hakkında bilgi verilmiş İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi kataloglarında ona isnat edilen iki nüsha Münşeat Mecmuası'nın yaptığımız tedkikler neticesinde ona ait olmadığı tespit edilmiştir. Son olarak da eserin latinizasyonu yapılmıştır. Gerekli görülen durumlarda ise eser dipnotlandırılarak zenginleştirilmeye çalışılmıştır.

Eserin hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen tashih ve Farsça şiiirlerin çevirilerini yapan Dr. Fatih Odunkıran'a, Dr. Kadir Turgut'a, yazma eser uzmanı Abdullah Okal'a teşekkür ederiz.

Bilal ALPAYDIN – Müslüm YILMAZ
İstanbul-2021

Tezkire-i Şu'arâ

[METİN]

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

[Rübâ‘î]

Mef‘ûlü / Mefâ‘ilü / Mefâ‘ilün / Fâ‘

Yâ Rab beni hem-sohbet-i‘irfân eyle
Hizmet-ger-i yârân-ı suhandân eyle
Beldemde olan ehl-i suhan âsârın
Tahrîr u beyân etmegi âsân eyle

Manzûme-i hamd u senâ ol müfiz-i kelîmât-ı mevzûn ve mülhim-i me‘ânî-i belâgât-nümûn hazretlerine şâyeste ve sezâdur ki rûtbe-i şu‘arâ ve derece-i bülegâyı sâ‘irlerinden a‘lâ ve mümtâz eyledi.

Ve salât u selâm ol matla‘-ı dîvân-ı nübüvvet ve makta‘-ı kasîde-i risâlet sallallâhu te‘âlâ ‘aleyhi ve sellem cenâblarına elyak ve evlâdır ki “inne mine ‘ş-şi‘ri le-hikmeten”¹ “inne mine ‘l-beyâni le-sihren”² kelâm-ı belâgât-nisâbı ile zümre-i suhandân-ı fasihü‘l-lisânı cümleden ser-firâz eyledi. Ve tarziye-i belâgât-fermâ âl u ashâb u ahbâbına îsâr u nisâr olunur ki şu‘arâ-yı ashâbdan ‘Abdullah bin Revâha ve

¹ Hadis-i Şerif: “Şiirde mutlak bir hikmet vardır.” Buhârî, Edeb 90; Ebû Dâvud, Edeb 87; Tirmizî, Edeb 69; İbn Mâce, Edeb 41. Mehmet Yılmaz, *Edebiyatımızda İslamî Kaynaklı Sözlük (Ansiklopedik Sözlük)*, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1992, s. 84.

² Hadis-i Şerif: “Beyanda mutlak bir sihir vardır.” Buhârî, Tıb 51, Nikâh 47; Müslim, Cum‘a 47; Ebû Dâvud, 86; Tirmizî, 79. Mehmet Yılmaz, *a.g.e.*, s. 83-84.

Hassân bin Sâbit ve Ka‘b bin Mâlik ve sâ‘ireleri ol sultân-ı enbiyâ hazretlerinin medh ü senâlarında niçe kasâyid nazm idüp huzûr-ı pür-nûrlarında kırâ‘at ve mazhar-ı eltâf-ı bî-nihâyetleri olurlardı. Hattâ cennet-mekân Hüsrev-i şu‘arâ-yı zamân Nâbî-i belîgü‘l-beyân seyyid-i mu‘teber-i seyyidü‘l-beşerde nigâşte-i kalem-i ‘anberîn buyurdıkları reîs-i suhan-tırâz-ı zamân ve zübde-i ma‘nâ-yı pür-ferzân-ı devrân Ka‘b bin Züheyr radiyallâhu ‘anh cenâblarıdır ki dâhil-i zümre-i İslâm olmazdan mukaddem ba‘zı hicv-i bî-edebânesi zuhûr itmiş iken ‘imâme-i İslâm ile ser-firâz oldukda ol sultân-ı sitâre-ceyş-i nûr-bahş-ı Kureyş sallallâhu ‘aleyhi ve sellem hazretleri Medîne-i Münevvere‘ye hicret buyurdıklarında dest-âvîz-i kasîde-i meşhûre “Bânet Su‘âd” ki matla‘-ı belâgat-âmîzi budur;

بَانَتْ سَعَادُ فَقَلْبِي الْيَوْمَ مَتْبُولُ
مُتَيْمٌ إِثْرَهَا لَمْ يُفِدْ مَكْبُولُ³

ile medîha-serâ-yı Hazret-i Fahrü‘l-enbiyâ pâ-yı âdâb üzre kıyâm ve kırâ‘atleri bu beyte resîde oldukda

”إِنَّ الرَّسُولَ لَنُورٌ يُسْتَضَاءُ بِهِ
مُهَنْدٌ مِنْ سُيُوفِ الْهِنْدِ مَسْلُوقُ“⁴

diyü kırâ‘at eyledükde

³ “Bânet Su‘âdu fe-kalbi el-yevme metbûlu Mütteyyemun isrehâ lem yüfde mekbûlu”

“Suad‘ı bugün götürdüler. Kalbim dertlidir azat nedir bilmeyen bir köle misali.” Bkz. Âşık Çelebi, *Meşâ‘irü‘ş-şu‘arâ*, hzl. Filiz Kılıç, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2018, s. 46.

⁴ “İnne‘r-resüle leseyfun yustezau bihi Muhannedün min suyûfi‘l-hindî meslûlu”

“Peygamber kınından sıyrılmış parlak ve ışık veren bir kılıçtır. Sıyrılmış (cihat için çıkarılmış) Hind kılıçlarından(dır).” Âşık Çelebi, *a.g.e.*, s. 46.

Kaynakça

- Ahmed Bâdî Efendi, *Riyâz-ı Belde-i Edirne – 20. Yüzyıla Kadar Osmanlı Edirne’si*, c. 3, haz. Niyazi Adıgüzel, Raşit Gündoğdu, Trakya Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2014.
- Ahmed Lutfi, *Dîvân-ı Lutfi*, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, TY_01028.
- Ahmed Lutfi Tekfurdağı, *Tezkire-i Şu‘arâ*, Ankara Üniversitesi DTCF Kütüphanesi 1/457.
- Ahmed Lutfi, *Dîvân*, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, İbnülemin Yazmaları 03047.
- Aksoyak İsmail Hakkı, *Lutfi, Ahmed Lutfi Efendi*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/lutfi-ahmet-lutfi-efendi>, Erişim tarihi: 01.10.2020.
- Âşık Çelebi, *Meşâ‘irü‘ş-şu‘arâ*, hzl. Filiz Kılıç, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2018.
- Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, c. 3, (haz. M. A. Yekta Saraç), TÜBA Yayınları, Ankara, 2016.
- Cergibozan İbrahim Halil, *Milli Kütüphane’de 06 MİL YZ A 7300 Numaralı Mecmua-i Sırrı Adlı Şiir Mecmuası (İnceleme-Metin)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa, 2017.

- Dolamaç Emine Neslihan, “**Suyolcuzâde Ahmed Nehrî Dîvânı**”, Fatih Sultan Mehmed Vakıf Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2018.
- Ekinci Ramazan, Donuk Suat, **Hayrabolulu Hasîb Dîvânı**, Gece Kitaplığı, 2015.
- Ersoy Ersen, “Şehrîzâde Muhammed Saîd Vahdetî'nin (ö.1764/65) Şairler Tezkiresi Mahzenü's- Safâ Kenz-i Dürer-i Zikr-i Şu'arâ Üzerine”, **Di-van Edebiyatı Araştırmaları Dergisi**, c. 7, İstanbul, 2011
- Fatîm Davud, **Hâtîmetü'l-Eş'âr (Fatîm Tezkiresi)**, haz. Ömer Çiftçi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2017.
- Franz Babinger, **Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri**, (çev. Çoşkun Üçok), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1992.
- Gültekin Hasan, **Türk Edebiyatında İnşâ: Tarihî Gelişim-Kuram-Söz-lük ve Münşeât-ı Koca Râgîb Paşa**, Atatürk Kültür Merkezi Yayın-ları, Ankara, 2015.
- Haksever Halil İbrahim, **Eski Türk Edebiyatında Münşeât ve Nergisi'nin Münşeâtı**, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Tezi), Malatya, 1995.
- Küçük Çelebi-zâde İsmâ'il Âsım Efendi, **Münşe'ât-ı Âsım**, hzl. Fahri Unan, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2013.
- Oy Aydın, **Yüzyıllar Boyunca Tekirdağlı Şairler ve Yazarlar**, Tekirdağ Valiliği Yayınları, 1995
- Tuman Mehmet Nâil, **Tuhfe-i Nâilî - Divân Şâirlerinin Muhtasar Biyog-rafileri**, c.II, haz. Cemâl Kurnaz, Mustafa Tatçı, Bizim Büro Yayın-ları, Ankara, 2001.
- Yılmaz Mehmet, **Edebiyatımızda İslamî Kaynaklı Sözlük (Ansiklopedik Sözlük)**, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1992.

Dizin

A

- 'Abdî Paşa-yı 'Atîk 35
 'Abdülbâkî Efendi (Nahlî) 116
 'Abdülbâkî-i Nahlî 123
 'Abdullah bin Revâha 31
 'Abdullâh Efendi (Yenişehirli Abdullâh Efendi) 43
 'Abdülbâkî-i Nahlî 123
 Aclûnî 60, 70
 Ahmed 21, 22
 Ahmed Bâdî 42
 Ahmed Bâdî Efendi 42
 Ahmed Efendi 17, 58
 Ahmed Efendi (Nehrî) 124
 Ahmed-i Lutfî 23, 65
 Ahmed-i Muhtâr (Hz. Muham-med) 122
 Ahmed Lutfî 10, 11, 12, 13, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 87
 Ahmed Lutfî b. Hacı Hasan 27
 Ahmed Lutfî bin Hâci Hasan 33
 Ahmed Lutfî Divanı 54
 Ahmed Nehrî 124
 Akdeniz 75
 'Alî 21
 Ali Emîrî 24
 Ali Emîrî Efendi 9
 Ali Şîr Nevâî 9
 Âliye 20, 22, 23
 'Aliyy-i Gâzî 114
 Allâh 28, 33, 54, 55, 80, 85, 90, 91, 107, 108, 121, 123
 Anadolu 9
 Ankara 10, 11, 12, 23, 24, 25, 26, 32, 42
 Ankara Üniversitesi 10
 Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi 26
 Ankara Üniversitesi DTCF Kütüphanesi 27
 Ankara Üniversitesi DTCF Yaz-maları 26

Âşık Çelebi 32, 33
Ayas-zâde 119
Aydın Oy 27
âyine-i İskender 103
'Aynî Bacı Zâviyesi 124

B

Babinger 27
Bahârîstân-ı Câmî 16, 98
Bânet Su'âd 32
Basra 35
Batı Trakya 23
Baykara 98, 104
Bâzîrgân-zâde Mehmed Efendi 53
Behâyî 71
Bezmî 28, 38, 39
Bezzâz el-Hâc 'Ali Aga 37
Bû Leheb 93
Bursalı Mehmed Tâhir 25
Bursevî Hakkı Şeyh İsmâ'îl Efendi 116

C

Ca'fer 41, 42
Ca'fer Efendi 28, 41
câm-ı Cem 63
Câm-ı Cemşîd 103
Câmi'-i 'Atîk 89
Câmi'-i Rüstem Paşa 70
Câmi'-i Vasat 124
Celvetî şeyhi Mahmûd 70
Celvetiyye 89
Cemâl Kurnaz 12
Cibrîl 52, 125, 126

Ç

Çağatay 9

Çin 111
Çorlu 84, 86, 88
Çorlu[Ru] Rüşdî 87
Çorlu Mahkemesi 86
Çorumî-zâde 43
Çukadar-ı Sadr-ı a'zamî 117

D

Dârü'l-fünûn Kütüphanesi 26
Dârü'l-hilâfeti'l-'aliyye 79
Dervîş Ahmed Efendi 28, 60, 61
Dervîş (Dervîş Ahmed Efendi) 60, 61
Devlet-i 'Aliyye 79, 110
Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi 10
Divan 10, 12, 13, 17, 21, 23, 25
Dîvân 11, 12, 17, 22, 24
Dîvân (Ahmed Nehri) 125
Divan Edebiyatı Araştırmaları Der-
gisi 28
Dîvân-ı Lutfî 54, 55
Dîvân (Mahvî) 114
Dîvân (Rüşdî) 84, 87, 88
Dîvân (Şehrî) 97
Dizdâr-zâde Câmi'-i şerîfi 124

E

Edîb 28, 35, 36
Edirne 37
el-Hâc Hasan Aga 79
el-Hâc Hasan Efendi 13
el-Hâc Hürmüz Câmi'-i şerîfi 89
el-Hâc İbrâhîm Aga 84
el-Hâc Mustafa 60
El-Hâc 'Osmân Efendi Câmi'-i
şerîfi 89

Emin 21
Emîn 28, 37
Enderunlu Mehmed Âkif 9
Erâmine 60
Ermeni 60, 61
Ermeniyân 60
Eski Türk Edebiyatında Münşeat-
lar ve Nergisi'nin Münşeatı 24
Esrâr Dede 9
es-Seyyid 'Ali Efendi 89, 92
es-Seyyid Mehmed Aga 79
es-Seyyid Mehmed Efendi 89
eş-Şeyh Mehmed Efendi 84
eş-Şeyh Seyyid İbrâhîm Efendi 92
Eyyüb 71

F

Fâtımatu'z-zehrâ 22
Fatih Sultan Mehmed Vakıf Üni-
versitesi 124
Fatîm 42
Fatîm Davud 42
Fehmî 28, 77, 110, 111, 112, 113
Ferecik 12, 23, 24
Fîrârî Hasan Paşa 56
Franz Babinger 11, 25, 27
Frenk 60
Furât 46

G

Gencîne-i Râzî 84
Gül-i Sad-Berg 99
Gülüstân-ı Sa'dî 16, 98

H

Habeş 75
Habîb (Hz. Muhammed) 39, 40

Hâci Ali 15, 22
Hâci Hasan 13, 14, 16, 22, 23
Hâci Mustafa Efendi 20, 23
Hâfız 16, 88, 98
Hâfız Ahmed Paşa 35
Halebî-zâde 106
Halil Efendi 28, 58, 59
Halil (Halil Efendi) 59
Halîme 21, 22
Hâlis 26, 126
Halvetî 58, 105
Halvetî şeyhi es-Seyyid Mehmed
Efendi 104
Halvetî şeyhi 'Ulvî 70
Halvetiyye 114
Hammâmî Mehmed Paşa Câmi'
41

Hancı 'Akîdeci-zâde 101
Hanîf 80
Harran Üniversitesi 94
Hasan 14, 16, 21, 22
Hasan Aga 56
Hasan Ağa 28
Hasan (Hasan Ağa) 57
Hasen 15
Hasîb 28, 43, 44, 45
Hasîb Divanı 44
Hassân bin Sâbit 32
Hâtem-i Tay 108
Hâtîmetü'l-Eş'âr (Fatîm Tezki-
resi) 42
Hayatî-zâde 43
Hayrabolî 43, 46, 114, 115
Hayrabolulu Hasîb Dîvânı 44
Hazret-i Fahrî'l-enbiyâ 32
Hazret-i Feyyâz-ı Ahad 73
Hazret-i 'Îsâ 61

Hazret-i Lutfî 46
 Hazret-i Lutfî Efendi 51
 Hazret-i Osman 20
 Hazret-i Sâlim Efendi 126
 Hazret-i Şehrî (Kuloğlu Mehmed Efendi) 109
 Hazret-i Şeyh ‘Abdulkâdir el-Geylânî 92
 Hazret-i Zü’n-nûreyn 21
 Hekîmbaşî ‘Ömer Efendi 117
 Heşt Behişt 9
 Hıtâ 75
 Hicâbî 113
 Hind 32
 Hindû 75, 95
 Hoten 75
 Hüseyin Efendi 47, 84, 107
 Hüsnî 28, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55
 Hüsnî Efendi 47
 Hüsrev 32, 47, 64, 68
 Hz. Muhammed Mustafa 91
 Hz. Peygamber 28

I
 ‘İbâdî-zâde 47
 İbnülemin Mahmud Kemal İnal Yazmaları 25
 İbnü’l-emin Yazmaları 11, 12, 17, 22, 23
 İbrâhîm 101
 İbrâhîm Aga 84, 85
 İhyâ 126
 İnönü Üniversitesi 24
 İskender Aga 110, 113
 İstanbul 10, 11, 12, 17, 22, 23, 24, 25, 28, 31, 33, 42, 54, 55, 117, 124, 125
 İstanbul Üniversitesi 10, 17, 22, 24, 54, 55
 İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi 12
 İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi 11, 12
 İşkodra Şâirleri 9

K
 Ka‘b 33
 Ka‘b bin Mâlik 32
 Ka‘b bin Züheyr 32
 Kâdirî 70
 Kâdirîler şeyhi Mehmed Efendi 124
 Kâdirî şeyhi Hasîb 70
 Kâdiriyye 124
 Kâdi Şüreyh 108
 Kara Mollâ 62
 Kara Mollâ Efendi 23
 Kaside-i Bürde 28
 Katranî-zâde 84
 Kavala 43
 Keşfü’l-Hafâ 60, 70
 Kızıl Elma 75
 Kostantiniyye 79
 Kubûrî Şeyh Hüseyin Efendi 116
 Kuloglu 97, 101, 102
 Kuloğlu Mehmed Efendi 16, 23
 Kureyş 32
 Küçük Çelebizâde Âsım Efendi 24
 Küçük Çelebi-zâde İsmâ’îl Âsım Efendi 24

Kütahya 64

L
 Lale Devri 11, 15
 Leylâ 37, 59
 Leylî 38
 Lutfî 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 34, 54, 55, 76, 77, 79, 80, 88, 98, 102, 106, 109, 112, 126
 Lutfî Ahmed 54, 55
 Lutfî, Ahmed Lutfî Efendi 12
 Lutfî Divanı 12, 15
 Lutfî Dîvânı 24
 Lutfî Efendi 102, 113
 Lutfî-zâde 19, 83
 Lutfî-zâde Mollâ Mustafâ 19, 83

M
 Mahmûd Beg 43
 Mahvî 28, 114, 115
 Mahvî Efendi 115
 Maktûl Dâmâd İbrâhîm Paşa 36, 116
 Malatya 24
 Mecâlisü’n-nefâ’is 9
 Mecnûn 37, 38, 59
 Medîne-i Münevvere 32
 meh-i Nahşeb 106
 Mehmed ‘Alî 21, 22
 Mehmed Efendi (Kara Mollâ Mehmed Efendi) 62
 Mehmed Efendi (Kuloğlu Mehmed Efendi) 97
 Mehmed Efendi (Şumnuvî-zâde) 35
 Mehmed Emîn 21, 22
 Mehmed Emîn Efendi 43, 122
 Mehmed Sa’id Efendi 27
 Mehmed Said Efendi 28
 Mehmed Sa’îd Efendi 33
 Mehmet Nâil Tuman 12
 Meriç Nehri 23
 Meşâ’irü’ş-şu‘arâ 32, 33
 Mevlevî 9
 Mısır Milli Kütüphanesi 24
 Millet Kütüphanesi 24
 Milli Kütüphane’de 06 MİL YZ A 7300 Numaralı Mecmua-i Sırrî Adlı Şiir Mecmuası (İnceleme-Metin) 94
 Mîr’ât-ı Şi’r 9
 Mollâ Ahmed (Dervîş Ahmed Efendi) 60
 Mollâ Efendi (Kara Mollâ Mehmed Efendi) 64
 Mollâ Mehmed (Timuroğlu) 38
 Mollâ Mustafâ 17
 Mollâ ‘Osmân 21
 Mollâ Şânî 72
 Monlâ Lutfî 20, 83
 Mora 114
 Morevî Ahmed Aga 56
 Mu‘âviye 33
 Muhabbet-nâme-i Zihni 64
 Muhammed Emîn 22
 Muhammed (Hz. Muhammed) 39, 126
 Muhzırbaşî İbrâhîm Aga 72
 Mustafâ 16, 17, 19, 22
 Mustafâ 16, 17
 Mustafâ Aga (Ayas-zâde) 119
 Mustafâ (Hz. Muhammed) 91
 Mustafâ Tatçı 12

Mustafâ Zihnî 73
Mustafi (Hz. Muhammed) 65
Münşe'ât-ı Âsım 24
Münşe'ât-ı Âsım Efendi 24
Münşeat-ı Lutfî 24
Münşeat Mecmuası 10
Münşe'ât (Nahlî) 116
Müverrih Yahyâ 84

N

Nâbî 32, 97
Nadir Eserler Kütüphanesi 10, 17,
22, 24, 25, 54, 55
Nahlî 28
Nahlî Efendi ('Abdübâkî Efendi)
116, 122, 123
Nahlî ('Abdübâkî Efendi) 116,
117, 118, 119, 120, 121, 122
Nahşeb 106
Nail Tuman 10
Nedîm 43, 56
Nehrî 28, 124, 125, 126
Niş 35
Nûrî 20, 21, 101

O

Ohri 106, 107, 108
Orta Manastır 38
Osman 20, 23
'Osmân 20, 21
Osmanlı Tarih Yazarları ve Eser-
leri 11
'Osmân (Şâir Bezmî'nin kardeşi
Remzî) 75

Ö

'Ömer Efendi 116

P

Peygamber (Hz. Muhammed) 32

R

Rahikî 98, 99
Râşid 21
Râşid 'Alî 22
Refref 126
Remzî 28, 75, 76
Remzî Çelebi 77
Resûlallâh 86
Resûl (Hz. Muhammed) 65
Rızâ[yî] 79
Rızâyî 19, 20, 28, 78, 79, 80, 81,
82, 83
Riyâz-ı Belde-i Edirne – 20. Yüz-
yıla Kadar Osmanlı Edirne'si 42
Rodos 38
Rodoscuk 53, 87, 117, 123
Rudolf Haupt 27
Rûm 43, 60, 121
Rûmili 37, 62, 84
Ruscuk 58
Rüstem 23, 44, 45
Rüstem Paşa 97
Rüstem Paşa Câmîi 23
Rüstem Paşa Hammâmı 105
Rüşdî 28, 84, 85, 86, 87, 88

S

Sâbit 118
Sâbit Efendi 97
Sahhâf Es'ad Efendi 24
Sâ'ib 16, 98
Sehî Beg 9
Selmân 64
Selmân (Selmân-ı Fârisî) 119

Senâi 39, 40
Seyyid 28
Seyyid 'Abdülkâdir el-Geylânî 22
Seyyid (es-Seyyid Mehmed
Efendi) 89, 90, 91
Seyyid Mehmed Beg 43
Seyyid Mehmed Efendi 58
Seyyid Sırrî Efendi 12
Seyyidü'l-İslâm (Hz. Muham-
med) 89
Sırrî 11, 28, 71
Sırrî (es-Seyyid 'Ali Efendi) 92,
93, 94, 95, 96
Sidre 52
Sidre-i Müntehâ 126
Sovuk-kuyu 41
Sultân 'Abdülkâdir el-Geylânî 22
Sultân-ı şu'arâ-yı Rûm Sâbit
Efendi 117
Suyolcuzâde Ahmed Nehrî 124,
125
Suyolcuzâde Ahmed Nehrî Dîvânı
124
Süleymân Efendi 47

Ş

Şâkir 80
Şanlıurfa 94
Şehîd Sa'id 'Ali Paşa 114
Şehrî 16, 23, 28
Şehrî Efendi 17
Şehrî Efendi (Kuloğlu Mehmed
Efendi) 104, 106, 109, 110
Şehrî (Kuloğlu Mehmed Efendi)
97, 98, 99, 101, 102, 103, 106,
108
Şehrîzade Mehmed Sa'id 27

Şehrîzâde Muhammed Sa'id
Vahdetî'nin (ö.1764/65) Şair-
ler Tezkiresi Mahzenü's- Safâ
Kenz-i Dürer-i Zıkr-i Şu'arâ
Üzerine 28
Şerîf 81
Şerîfî 79
Şevket 16, 98
Şevkî İsmail Efendi 23
Şeyh Ahmed Cûdî 116
Şeyh Efendi (Şeyh Mehmed
Efendi) 104
Şeyh Mehmed Efendi 104
Şeyh-zâde 71
Şifâ 126
Şîrâz 88
Şumnuvî-zâde 35

T

Tâhâ 22
Tekfurdagı 33, 35, 38, 47, 53, 56,
60, 62, 77, 79, 89, 92, 97, 98,
106, 110, 113, 114, 116, 117,
119, 121, 124
Tekfurdagı 37, 41
Tekfurdagı Mahkemesi 116
Tekfurdagı Bezmî 75
Tekfurdagı Lutfî 27
Tekfurdaglı Seyyid Sırrî Efendi
12
Tekfurdagı 11
Tekfurdaglı Ahmed Lutfî 10, 24
Tekirdağ 11, 12, 23, 25, 28, 124
Tekirdağlı Ahmed Lutfî 20, 24, 26
Tezkire-i Şu'arâ 10, 19, 24, 25,
26, 27, 28, 29, 126
Tezkire-i Şuarâ-yı Âmid 9

Tezkire-i Şuarâ-yı Mevleviyye 9
 Tezkiretü'ş-şu'arâ 28
 Timuroğlu 38
 Tuhfe 84
 Tuhfe-i Nâilî 10, 12
 Tuhfe-i Nâilî - Divân Şâirlerinin
 Muhtasar Biyografileri 12
 Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
 12
 Türk Edebiyatında İnşâ: Tarihî
 Gelişim-Kuram-Sözlük ve
 Münşeât-ı Koca Râgıb Paşa 24
 Türk Tarih Kurumu 24

U
 Utârid 118

Ü
 Ümmühânî binti el-Hâc 'Alî 15,
 16
 Ümmühânî Hatun 15, 16, 22

V
 Vâ'iz-zâde 84

Vâsık Mehmed Efendi 121
 Vatikan Kütüphanesi 125
 Vehbî 97
 Veysî 71, 97

Y

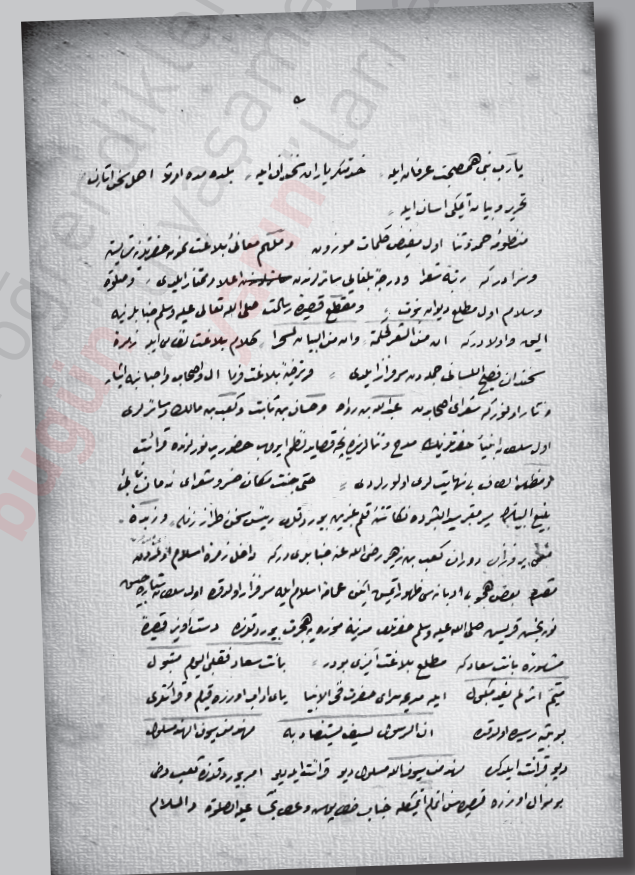
Yanaki 38
 Yâsîn 22
 Yehudi 60
 Yemen 75
 Yenişehir 43
 Yunanistan 23
 Yûsuf (Hz. Yusuf) 119
 Yüzyıllar Boyunca Tekirdağlı Şair-
 ler ve Yazarlar 11, 27

Z

Zelîhâ Hânım 21, 22
 Zengî 95
 Zihnî 28, 62, 63, 64, 66, 74, 78
 Zihnî Efendi 64
 Züheyr 64
 Zü'n-nûreyn 20

Tezkire-i Şu'arâ

[TIPKIBASIM]

عالمه اشعاري و لغوه تفصیله فارده بو قول باری اول عارف بدیع کفارک نادر طبع
 برقراره غزالی ندری کوکول غنچه دوسه غنچه رضی غری هوادریج وجودی
 نایسته یازده رب کل سوادریج محبت عروس سن نه سیدیم جامع عینه دهنده سراسلم زلمه
 مست اولی باوج عدو ریج ایروب عدوای روحان کدره قیل جا عیضه ایرش علی غری
 قواضد کلونه کی اقتتایم جریج دسه عوس صلاوه سفیل زرف غنچه ندر
 نتمادریج مفع قاپ قوسید او نادریه اولن نزل بر اولی نوزان جسته ایدم دنار ریج
 کلامک نریا جمد سلوک اهدیه روشنده بقا بالهد اصله کفانه نریا ریج صلیب
 حفتن سالیق زکری خیر اولسوز ایرو لطف ایرو روح دسری ایضا سفادریج = عم

اشو کله سطر اهل او دادیم رزاق نورانی کنجا ندره
 اندر و اشعاری ایستد
 ایضا سفادریج خالصه

رعاه خیرک اولور کلامه و صفا فرکار هبته نر علم و فقه ایروب اولسوز
 کلامه نریا صبر سید بنار نسیم عدو ایدم زلمه سرف بولسوم بر شمع سرف نریا
 صمد کلامه نریا سرف ایچکی ات فقه صلاوه اشعاریه اشعاریه نریا
 نریا صفتنه بجایسته اولسوز بر صفا ایدم اشعاریه نریا سرف اولسوز
 محرم ایام اولسوز باره حایمه المعانی باشه نریا اشعاریه نریا سرف اولسوز
 و فایده نریا سرف تابریج در کله باغ و عمارت اولسوز نریا سرف اولسوز
 تابریج و فایده نریا سرف اولسوز

بر رویه سرتاب عیالمانی خلق جلاله بفراره نوری رحمت ایله الله
 فقه سعادت ره بر نریا ایرو ندری نریا صبر علم صلاوه اشعاریه نریا سرف اولسوز
 تمام ایله طغوزیل کاتب سرف مطلع کن کلامه نریا سرف اولسوز اول عارف بالله
 حصار نریا عدو ایروب نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز
 سرف حفته نریا سرف ایروب لطفی بر نریا سرف ایروب نریا سرف ایروب نریا سرف ایروب

۱۱۶۶
 مطبع عجمی عدو ایلم و جلیل باغ کلامی سرور بن ساره صلاوه نریا سرف اولسوز
 تکفوری فقه تادریج نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز
 سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز
 سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز
 سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز
 سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز
 سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز نریا سرف اولسوز

B.T.C.F.
 KÜTÜPHANESİ

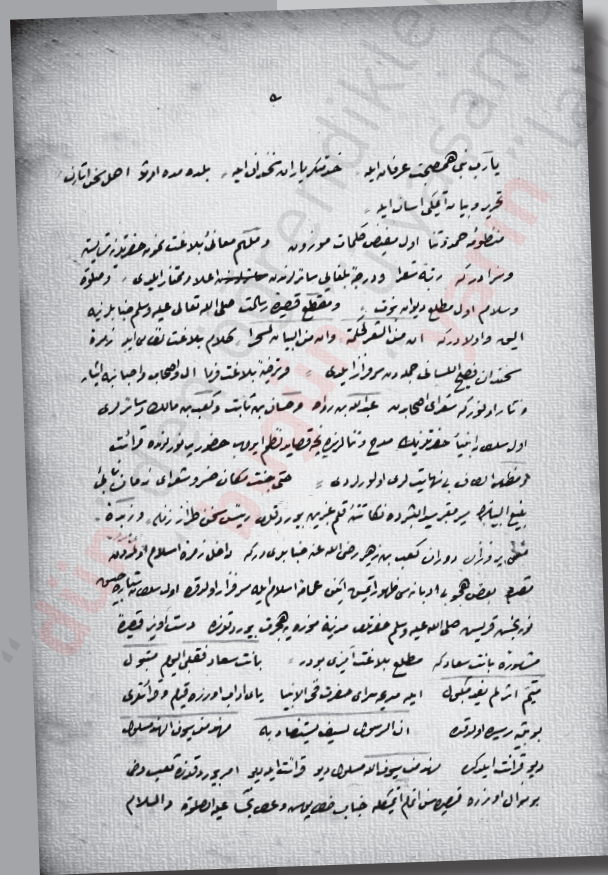
یار نبی صحت عرفانه اید - خدمت یارانه کجای اید - بلده مده اید اولی اهل کجای اید
 تحریر و بیاید آیکلی اسان اید
 منظومه حمد و ثنا اول مفضل صلوات موروده و ملام معانی بدوخت کرم حضرت شایسته
 و سزاورد که زنه سطر و درجه طغای سائر زنده جان و سینه عدل و تقار ایدی و صلوة
 و سلام اول مطلع دیوانه نوت و مفضل قصه پاکت علی الله تعالی عید و علم ضابطه
 ایچه و اول درجه اده من العزلیه و اده من ایسا که کلام بدوخت کجای اید زنده
 کجای اید فصیح السانی حمد و سزاورد ایدی و زنده بدوخت فرا اول و محاب و اصحابه ایسا
 و سزاورد کرم سزای صحابه جمله به روزم و صان به نابت و کعبه ماله سزای
 اول سینه ایضا حضرت بیک صبح و سزاورد کرم حضرت بیک نور زنده و راست
 در مظلوم کعبه با نایت لری اول و لری در کعبه جنت مکان ضرورتی اید معانی
 بیخ ایسا میر مقبره بشده نکات کرم عزیزم بوردند و ریش سخن طایر زنده و زنده
 مشهور و زنده دوران کعب به هر جرض ایضا جابری در کعبه داخل زنده اسلام اول و زنده
 تصح بعضی هم با دبان من طایر ایسا این علم اسلام اید سزاورد اول و زنده اول سینه
 زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده
 مشهوره بان سعاد که مطلع بدوخت ایدی بود - بان سعاد تقی ایسا متول
 سیم اید لم فی سبک اید سزای حضرت شی ایسا با عار اید و زنده قلم و سزای
 بوجه ریح اول و زنده ان الرسول لیسف سزای ایسا
 دیو قرانته اید که سزای سزای اول و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده و زنده
 بوسان اول و زنده نصیر من انام ایضا جناب فضیله و عصبی عید صلوة و السلام

صطفی انا فیدر بر من لایم عرض جودت اید در لغت سعادتم اید
 در ان میزان محکم و جود اید جمالت عرض ایضا رفانی بر عید عیدی حسن نظار
 ایلیو با من کمال انصاف قدری اسار کجای سزاورد بر لید تقوی اید کجای کجای
 کتب خادمی صحن جودت جوی سزاورد لایحه انصاف جودت معالم نظری بود
 اکلده زنده و صحنه انسانی اگر صحنه محو طایر اند قلم کجای اید بقدم جودت اید مورود
 و طولانی ندم حاضر اید کجا اهل عرفان کور در درین غنچه استصفا ایدی و لایحه صحن
 هر نامه علی مقام بر سیاحت اید حاجت قور ایدی بلای طریقه ریشی کجای اید
 احتم اید قور السانی هر کیم الود البه میانی سینه کی بود قاتر دیوبه مفضا جبه
 نمودار ایدی خلق صفت خود طایر ایضا جودت کجای اید سزاورد کجای اید در و تاج سلاطین
 قور جمله سانی حال در کجای اول و زنده جودت و لای بود در عار جودت نفع اول کجای اید
 طبع باقی در حوصد عار و جودت سزاورد کجای اید سزای جودت اید در
 زنده جودت اول قور الحرسه کلام و اید کجای اید حضرت بر لایحه فضیله جودت اید در

در صحن خلق
 بید زنده رفانی اید در صحنه اید در صحنه فصل ایضا جودت تقوی اید زنده
 حدود مملکت صحنه بیاد و زنده قوامی نایب ملک حکم سزای اید اید جان کجای اید
 سزاورد سزای اید در سزای نایب جانده اید سزای سزای اید فایده اولی اید اید
 طرف بکدر سزای اید که اولی عاشق سزای اید حال اید سزای اید سزای اید سزای اید
 و کل دکلی دیر و زلف و خط و دعای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید
 نقار وار کجای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید
 کجای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید
 سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید
 اناره جودت حاجت بود - سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید سزای اید

Tezkire-i Şu'arâ

[TIPKIBASIM]

Ahmed Lutfî Tekfurdağlı

TEZKİRE-İ ŞU'ARÂ

Tezkire-i Şu'arâ, Tekfurdağlı Ahmed Lutfî'nin Tekirdağlı yirmi şâir biyografisini kaleme aldığı hacmen küçük olmasına rağmen bazı şâirler için tek kaynak olması yönüyle edebiyat tarihi açısından büyük bir öneme sahiptir. Ahmed Lutfî'nin tezkiresine konu edindiği şâirlerin birçoğuyla görüşmesi hatta bazılarının akrabası olması onun verdiği bilgilerin önemini ve doğruluğunu daha da artırmaktadır.

Daha önce herhangi bir neşri yapılmayan bu çalışma, hâlihâzırda elde edebildiğimiz Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde yer alan yazma nüsha üzerine inşa edilmiştir. Nail Tuman'ın *Tuhfe-i Nâilî*'sinde hayatı hakkında pek bilgi bulunmadığı belirtilmesine rağmen tezkire müellifi Tekfurdağlı Ahmed Lutfî'nin hayatı, ailesi, mesleği kaynaklardan ve özellikle İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde yer alan iki yazma *Divan*'ından hareketle detaylı bir şekilde ilk defa bu neşirde oluşturulmuştur.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-7471-18-3

9 786257 471183